

BEDOUD GEBIED

ZEELAND

HUISGENOTEN

Rondom het huis zijn er veel dieren die je kan vinden. Niet altijd zijn we op de hoogte dat sommige soorten ook huisgenoten zijn. Onbewust hebben we met het bouwen van woningen ook voor onderdak gezorgd voor soorten als de huismus en gierzwaluw. Deze twee vogelsoorten zijn van oorsprong rotsbroeders. Kieren en gaten zoals een losse dakpan of een kier bij de nokpan is al genoeg. Wie goed luistert hoort het scherpe gierende geluid van de overvliegende gierzwaluw. Wie goed kijkt kan in het voorjaar de huismus met vers nestmateriaal in de dakgoot zien staan. Materialen als hondenharen worden gebruikt om het nest vorm te geven.

Een andere huisbewoner is de gewone dwergvleermuis. De gewone dwergvleermuis leeft overdag een verborgen leven. De open voegen bij woningen bieden toegang tot de spouwmuur. De spouwmuur is het perfecte verblijf voor de vleermuis. Hoewel verduur-zaming van woningen goed is, heeft dit vaak een nadelig effect op de verblijfplaatsen van de gebouwbewonende soorten. Met het isoleren van de spouw en daken verdwijnen de verblijfplaatsen. Als de gewone dwerg-vleermuis verdwijnt, wie vangt er dan de 1000 muggen per nacht?

MAG HET ROMMELIGER?

Wie hier denkt een grote wesp te zien moet twee keer kijken. Hier in Zeeland vliegt namelijk de grootste zweefvlieg van Nederland, de stadsreus. Met zijn gele en zwarte strepen imiteert de stadsreus het gevaar van een wesp maar in werkelijk heeft de soort geen angel en kunnen ze helemaal niet steken. Om insecten te voorzien van voedsel zijn de groene delen in het gebied van groot belang. Vlinders zoals de distelvlinder, dagpauwoog en atalanta zijn afhankelijk van nectarrijke bloemen.

We hebben geleerd dat alles altijd netjes, strak en opgeruimd moet zijn maar voor de insecten is het juist goed om het her en der wat rommelig te houden. Een oude droge stengel van een plant of een stuk dood hout is van levensbelang voor een zeldzame soort als de blauwe metselbij. De blauwe metselbij is meerdere keren in het noordwesten van Zeeland gezien. De holtes in de stengels worden gebruikt om in te nestelen. De naam metselbij dankt de soort aan de holtes waarin de eitjes worden afgezet en dicht gemetseld. Zand, klei, leem en modder worden gebruikt. Het zijn echte kleine bouwvakkers!

Kerkstraat (Google Maps)

Puttelaar (Google Maps)

Kerkstraat (Google Maps)

GEBIEDSKENMERKEN

Oppervlakte 124 ha

Functie Bebouwd gebied

Bodem -

Overig

KARAKTERISTIEK

Het gebied wordt nu gekenmerkt door bebouwing maar dit is niet altijd zo geweest. Voor 1850 bestond dit gebied uit woeste gronden en maakte het deel uit van de Peel. Na 1850 werden de woeste gronden ontgonnen en ontstond er een landschap met boerderijen en langgerekte percelen. Dit beeld is lange tijd onveranderd gebleven tot in 1956 de bewoning zich aan de westelijke zijde begon uit te breiden. Door de tientallen jaren heen heeft de uitbreiding zich rondom de kern doorgezet.

Het resultaat is dat Zeeland nu bestaat uit een bebouwd gebied met diverse bouwstijlen. Tussen de bebouwing bevinden zich enkel parkjes en speelvelden. Bij de uitbreiding in het noordoosten eind jaren '90 zijn er watergangen rondom de woningen gemaakt.

Gehakkelde aurelia
(M. de Haas)

(VER)HARDE KERN

In de kern van Zeeland is weinig ruimte aan groen gegeven. Grote bomen zijn verdwenen door stedelijke ontwikkelingen. Struiken zijn beperkt tot enkele meters in omvang en boomspiegels zijn tot een minimum beperkt. Het centrum wordt gekenmerkt door verharding. Ondanks de vele verharding zijn er toch enkele soorten die zich hier kunnen vestigen. Een kleine kier in een straattegel is al genoeg voor het liggende vetmuur. Deze plant heeft zich aangepast en kan tegen betreding en berijding. Het voordeel van een dergelijk gebied is dat er met simpele maatregelen al veel winst te behalen is. Zo kan de parkeerplaats aan de Kerkstraat voorzien worden van meerdere soorten struiken, kruidenstroken en bomen. Op deze wijze ontstaat er een schuilplek voor de egel, een nectarrijke voedingsbron voor vlinders en kan een vogel nestelen in de boomtop. Niet alleen wordt hiermee de biodiversiteit vergroot ook neemt de stedelijke hitte af en kan het water afgevoerd worden.

EEN DUIK IN HET WATER

Ook in het dorp Zeeland is water te vinden en dit zorgt voor een leefgebied voor een tal van soorten. Op het wateroppervlak, onder het water en in de oever is leven te vinden. Het samenspel van al deze plekken zorgt dat het geschikt is voor libellen als het lantaarntjes, paardenbijter en de kleine roodoogjuffer. Een groot gedeelte van zijn leven brengt een libel onder het water door. Waar het leven begint als larve. Dit is de

fase waarin de libel als een insect onder het wateroppervlak leeft en jaagt op andere kleine waterinsectjes. Eenmaal klaar voor de volgende levensfase klimt de libellenlarve uit het water. Waterplanten vormen een trap van onderwater naar bovenwater. De libelle zoals hij vaak vliegend gezien wordt, kruipt uit de larvehuid. Vliegend boven het water wordt een geschikte partner uitgezocht. Als de geschikte partner is gevonden begint de paring en worden de eitjes afgezet in het water waar de kringloop van het leven opnieuw begint. Het leven van een libel is niet zonder gevaar. Boven water worden ze bejaagd door vogels en als larve zijn ze niet veilig voor vissen. Vissen zijn op hun beurt ook niet veilig. In dit gebied komt namelijk de ijsvogel voor. Deze vogel lijkt rechtstreeks uit een tro-pisch oord te komen met zijn opvallende blauwe rug en rode borst. Zittend op een tak boven het water speurt de ijsvogel het water af op zoek naar vissen. Wanneer er een vis gezien wordt duikt de ijsvogel naar beneden het diepe in. Wie hier goed oplet kan ook de waterhoen zien. De waterhoen heeft voldoende riet nodig en met name oude stengels voor het maken van een nest. Een begroeide oever is van levensbelang. Dit geldt ook voor de amfibieën in dit gebied. De bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander komen hier voor. Een begroeide oever zorgt ervoor dat de soorten veilig hun eitjes in het water kunnen afzetten. Een groot gedeelte van de tijd leven deze soorten op het land. Wie de amfibieën de winter door wil helpen, doet er goed aan wat oude stammen in de tuin te laten liggen. Hier kruipen amfibieën onder om veilig de winter door te komen.

Lantaarntje
(G.J. Assink)

WAARGENOMEN SOORTEN

(ZOALS BEKEND IN NATIONALE DATABANK FLORA EN FAUNA)

VOGELS

- Gierzwaluw
- Heggenmus
- Huismus
- Huiszwaluw
- IJsvogel
- Kauw
- Nachtegaal
- Sperwer
- Turkse tortel
- Waterhoen

ZOOGDIEREN

- Bosmuis
- Bruine rat
- Bunzing
- Egel
- Haas
- Huismus
- Huisspitsmuis
- Konijn
- Mol
- Veldmuis

VLEERMUIZEN

- Gewone dwergvleermuis

DAGVLINDERS

- Atalanta
- Boomblauwtje
- Citroenvlinder
- Dagpauwoog
- Distelvlinder
- Gehakkelde aurelia
- Kleine vos
- Koninginnepage
- Landkaartje
- Orantjetipje

LIBELLEN

- Heide libel
- Kleine roodoogjuffer
- Lantaarntje
- Paardenbijter
- Smaragdlibel
- Weidebeekjuffer

REPTIELEN, AMFIBIEËN & VISSSEN

- Alpenwatersalamander
- Bruine kikker
- Gewone pad
- Groene kikker
- Kleine watersalamander

OVERIGE ONGEWERVELDEN

- Blauwe metselbij
- Grote wolbij
- Hoornaar
- Huismoeder
- Kolibrievlinder
- Papiervisje
- Segrijnslak
- Stadsreus
- Teunisbloempijlstaart
- Zuidelijke boomsprinkhaan

VAATPLANTEN

- Gele helmblloem
- Grote wederik
- Kleine maagdenpalm
- Liggende vetmuur
- Paardenbloem
- Robertskruid
- Tripmadam
- Vlasbekje
- Winterpostelein
- Zegekruid

OVERIGE

- Betoncitroenkorst
- Gewoon krulmos
- Gewoon muisjesmos
- Gewoon purper-schaaltje
- Groot dooiermos
- Muurschotelkorst
- Oranje dooiermos
- Paraplutjesmos
- Stoeprandvinger-mos
- Vliegenschwam

IJsvogel
(G.J. Assink)

Stadsreus (Econsultancy)

BEN JE BENIEUWD WAT ER OP DIT MOMENT AAN SOORTEN WORDT GEZIEN?

Neem eens een kijkje op waarneming.nl. Hier vullen vrijwilligers hun waargenomen soorten in. Steeds meer mensen voeren in wat ze hebben gezien. Op die manier leren we welke soorten voor kunnen komen. Deze kennis vormt een basis voor bescherming van biodiversiteit. Wil je zelf een bijdrage leveren of soorten leren kennen? Dan is er een app voor op je telefoon die aan de hand van foto's kan herkennen welke soort je hebt gezien. Kijk op ObsIdentify.

'AMBASSADEUR' VAN DIT DEELGEBIED IS DE GEHAKKELDE AURELIA

De 'ambassadeur' van het gebied is de gehakkelde aurelia. Deze soort is gekozen als vertegenwoordiger, omdat in dit deelgebied kansen voor verbetering van het leefgebied zijn. Net als alle andere soorten heeft de gehakkelde aurelia behoefte aan voedsel, voortplantingsplekken en schoon water. Als het goed gaat met de ambassadeur kunnen veel andere soorten meeliften op zijn succes.

VOORWAARDE & VERBETERMAATREGEL VOOR DE AMBASSADEUR

Voortplanting: De gehakkelde aurelia zet eitjes af op een bladrand van een waardplant.

De grote brandnetel, hop en ruwe iep zijn waardplanten van de gehakkelde aurelia. Door het planten van deze soorten in tuinen kan de vlinder zich hier voortplanten.

Verblijfplaats: In de winter overwinterd de gehakkelde aurelia dichtbij de grond.

Door het 'rommelig' houden van een tuin blijven er overwinterplekjes beschikbaar voor de vlinder. Zo wordt de gehakkelde aurelia blij van afgevalen bladeren en stapels hout, waar hij tussen kan overwinteren.

Voedsel: De gehakkelde aurelia eet nectar van onder andere sleedoorn, koninginnekruid, braam en akkerdistel.

Zorg dat er in tuinen geschikte nectarrijke planten aanwezig zijn. In de herfst kan rottend fruit blijven liggen in tuinen. Dit alles zorgt ervoor dat het voedselaanbod van de gehakkelde aurelia toeneemt.

Gehakkelde aurelia
(D. Koopman)

Sleedoorn (Econsultancy)

VERBETERMAATREGELN

HUIDIGE SITUATIE	GEWENSTE SITUATIE	HOE GEWENSTE SITUATIE BEREIKEN?	
		GEMEENTE	INWONERS
Wijst en een lint van vijverpartijen.	Versterken wijst.	Bredere berm en plantsoenen omvormen naar natuurlijke vegetatie.	Vervang verharding wat niet persé noodzakelijk is met groen.
Een relatief versteend dorp in agrarisch gebied.	Omvormen grote sierplantsoenvakken naar extensief beheer.	Bij aanplant van plantsoenen rekening houden met een jaarrond nectaraanbod om de insectenstand te verhogen.	Plaats levende beplanting langs erfgronden zoals heggen, bosplantsoen en bomen.
Relatief weinig verschil aan boom- en plantsoorten.	Meer variatie in intensief en extensief beheer.	Groenstructuren aan elkaar laten aansluiten en bestaande groenstructuren verbreden/versterken.	Maak nestgelegenheid door het ophangen van vogelhuisjes voor zwaluwen, mussen en mezen.
Niet alle groene structuren zijn met elkaar verbonden.	Minder verharding.		Breng in de tuin planten aan die verschillende periodes van het jaar bloeien en een voedselbron zijn voor bijen, vlinders en andere insecten.
Intensief en kort gemaaid bermen en grasvelden.	Rommelhoekjes in parken.		Zorg voor kale stukjes droge zandgrond als nestgelegenheid voor zandbijen.
	Meer dood staand en liggend hout in bosplantsoenstroken (rekening houdend met veiligheid).		Maak rommelhoekjes in de tuin als schuilgelegenheid voor kleine zoogdieren en insecten.
	Gevarieerde berm in soorten en structuur.		Gebruik geen gif.